

Arto Satonen kok ym.

Lakialoite laiksi kuluttajansuojalain 7 luvun muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Kuluttajansuojalain 7 lukuun esitetään lisättäväksi korkeariskisten vakuudettomien kulutusluottojen, ts. pikavippien, markkinointikieltoa koskeva uusi 8 a §. Säännöksellä kielletään markkinoinnista sellaisia vakuudettomia kulutusluottoja, joiden todellinen vuosikorko ylittää kuluttajansuojalain 7 luvun 17 a §:n mukaisen viitekoron lisättynä 50 prosenttiyksiköllä. Markkinointikielto ei koskisi luottokorttien tai muiden vakiintuneiden ja kohtuullisen koron sisältävien rahoitusinstrumenttien mainontaa.

PERUSTELUT

Ylivelkaantuminen on kasvava yhteiskunnallinen ongelma. Maksuhäiriömerkintöjen ja ulosotosa olevien henkilöiden määrä on kasvanut merkittävästi viime vuosina. Yksi syy ylivelkaantumiseen on korkeariskisten kulutusluottojen yleistyminen. Korkeat vuosikorot yhdistettynä järjestylypalkkioihin nostavat pikavippien kustannukset korkeiksi. Viime vuosina tehdyillä muutoksilla on pystytty jossain määrin hillitsemään ylisuurien korkojen ja muiden kustannusten perimistä, mutta tehokasta ratkaisua ylivelkaantumisen hillitsemiseen ei ole löytynyt.

Maksuhäiriömerkintöjen määrä on ollut pitkään kasvussa. Viime aikoina on ollut havaittavissa, että merkinnät kasaantuvat entistä enemmän samoille henkilöille. Vuoden 2017 lopulla maksuhäiriömerkinnän saaneita henkilöitä oli lähes 400 000. Pikavipit ja niiden takaisinmaksun laiminlyönti aiheuttavat merkittävän osan uusista maksuhäiriömerkinnöistä. Pikavipit soveltuvat harvinaisen huonosti velkojen uudelleenjärjestelyyn, minkä vuoksi sosiaalisen luotonuksen menetelmiä ja käyttöä tulisi nykyisestä lisätä.

Ylivelkaantumiseen on pyritty puuttumaan pikavippien tarjontaa ja niiden korkoja sääntelemällä. Suomessa alle 2 000 euron pikavippejä koskee kuluttajansuojalain 7 luvun 17 a §:n korkokatosääntely. Lisäksi luotonantajalla on velvollisuus arvioida kuluttajan luottokelpoisuus luoton myöntämistä harkitessaan. Monista muista Euroopan maista poiketen Suomessa ei ole otettu käyttöön positiivista luottorekisteriä.

Aluehallintoviraston tehtävänä on yhdessä kilpailu- ja kuluttajaviraston kanssa valvoa pikavippiyhtiöiden toimintaa. Laki eräiden luotonantajien rekisteröinnistä velvoittaa pikavippiyhtiöitä rekisteröitymään Etelä-Suomen aluehallintoviraston ylläpitämään luotonantajarekisteriin. Rekiste-

Lakialoite LA 24/2018 vp

ristä käyvät ilmi kaikki ne toimijat, joilla on oikeus harjoittaa pikavippien myöntämistä Suomessa. Rekisteriä olisi mahdollista käyttää hyväksi markkinointikiellon valvomisessa.

Markkinoinnilla on keskeinen vaikutus pikavippien kysyntään. Pikavippejä markkinoidaan eri medioissa hyvin voimakkaasti. Pikavippilainoja otetaan myös usein ns. heräteostoksina, minkä vuoksi markkinoinnilla on erityisen korostunut merkitys. Tämän vuoksi useissa Euroopan maissa on lainsäädännön keinoin vaikutettu pikavippien markkinointiin. Hollannissa sääntelyssä on menty pisimmälle kieltämällä pikavippien markkinointi kokonaan.

Kuluttajansuojalain (38/1978) 2 luku koskee kuluttajahyödykkeiden markkinointia. Lain 7 luvussa säädetään kuluttajaluotoista. Lakiteknisesti pikavippien markkinointikiellosta olisi perusteluina säännellä kuluttajaluottoja koskevassa 7 luvussa. Kuluttajansuojalain 7 luvun 8 pykälässä säännellään kuluttajaluoton mainonnassa annettavista tiedoista.

Kuluttajansuojalain uusi 7 luvun 8 a § koskisi eräiden korkeariskisten kuluttajaluottojen markkinointikieltoa. Säännöksen tarkoituksena on kieltää korkeariskisten vakuudettomien kulutusluottojen markkinointi. Sen sijaan tavanomaisten vakuudettomien kulutusluottojen, kuten luottokorttien, markkinointia säännöksellä ei kielletä.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

kuluttajansuojalain 7 luvun muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään kuluttajansuojalain (38/1978) 7 lukuun uusi 8 a § seuraavasti:

7 luku

Kuluttajaluotot

8 a §

Eräiden korkeariskisten kulutusluottojen markkinointikielto

Sellaisia vakuudettomia kulutusluottoja, joiden todellinen vuosikorko ylittää tämän luvun 17 a §:n mukaisesti viitekoron lisättynä 50 prosenttiyksilöllä, ei saa markkinoida.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Lakialoite LA 24/2018 vp

Lakialoite LA 24/2018 vp

Helsingissä 1.6.2018

Arto Satonen kok
Mari-Leena Talvitie kok
Juhana Vartiainen kok
Sari Sarkomaa kok
Raija Vahasalo kok
Harri Jaskari kok
Pauli Kiuru kok
Timo Heinonen kok
Ilkka Kanerva kok
Sari Raassina kok
Sofia Vikman kok
Mia Laiho kok
Kaj Turunen kok
Veera Ruoho kok
Eero Lehti kok
Jaana Pelkonen kok
Jaana Laitinen-Pesola kok
Wille Rydman kok
Lenita Toivakka kok
Olavi Ala-Nissilä kesk
Niilo Keränen kesk
Pertti Hakanen kesk
Ville Vähämäki ps
Martti Mölsä sin
Jari Myllykoski vas
Lasse Hautala kesk
Seppo Kääriäinen kesk
Timo Kalli kesk
Kari Uotila vas
Anne Kalmari kesk
Juho Eerola ps
Markus Mustajärvi vas
Stefan Wallin r
Anders Adlercreutz r
Pia Kauma kok
Markku Eestilä kok
Antero Laukkanen kd
Sari Tanus kd
Arto Pirttilahti kesk
Timo V. Korhonen kesk
Esko Kiviranta kesk
Kimmo Kivelä sin
Ari Jalonen sin
Pekka Puska kesk

Lakialoite LA 24/2018 vp

Ulla Parviainen kesk
Hannakaisa Heikkinen kesk
Hanna Halmeenpää vihr
Laura Huhtasaari ps
Jani Mäkelä ps
Aila Paloniemi kesk
Reijo Hongisto sin
Ozan Yanar vihr
Hanna Kosonen kesk
Tuomo Puumala kesk
Marisanna Jarva kesk
Ritva Elomaa ps
Riitta Myller sd
Lauri Ihalainen sd
Markku Pakkanen kesk
Susanna Huovinen sd
Tytti Tuppurainen sd
Toimi Kankaanniemi ps
Ilmari Nurminen sd
Eva Biaudet r
Hanna Sarkkinen vas
Katja Hänninen vas
Mika Kari sd
Mirja Vehkaperä kesk
Hannu Hoskonen kesk
Jukka Kopra kok
Sari Essayah kd
Antti Rantakangas kesk
Markku Rossi kesk
Juha Pylväs kesk
Vesa-Matti Saarakkala sin
Sirkka-Liisa Anttila kesk
Mikko Alatalo kesk
Maria Tolppanen sd
Katja Taimela sd
Johanna Karimäki vihr
Olli-Poika Parviainen vihr
Pia Viitanen sd
Aino-Kaisa Pekonen vas
Paavo Arhinmäki vas
Katri Kulmuni kesk
Mikko Savola kesk
Jukka Gustafsson sd
Maarit Feldt-Ranta sd
Mika Raatikainen ps
Eero Reijonen kesk

Lakialoite LA 24/2018 vp

Krista Kiuru sd
Matti Torvinen sin
Pilvi Torsti sd
Rami Lehto ps
Sirpa Paatero sd
Merja Mäkisalo-Ropponen sd
Anneli Kiljunen sd
Tarja Filatov sd
Silvia Modig vas
Päivi Räsänen kd
Peter Östman kd
Eerikki Viljanen kesk
Antti Kurvinen kesk
Pentti Oinonen sin
Satu Taavitsainen sd
Krista Mikkonen vihr
Arja Juvonen ps
Pertti Salolainen kok
Anna-Maja Henriksson r
Thomas Blomqvist r
Petri Honkonen kesk
Mika Niikko ps
Leena Meri ps
Ari Torniainen kesk
Matti Semi vas
Harry Wallin sd
Eero Suutari kok
Satu Hassi vihr
Sinuhe Wallinheimo kok